

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3420/2022. (X. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Budapest Főváros XVIII. Kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Képviselő-testületének a települési adóról szóló 25/2021. (X. 18.) önkormányzati rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Gerendási Eszter ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján. Az indítványozók kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy Budapest Főváros XVIII. Kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) a települési adóról szóló 25/2021. (X. 18.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) alaptörvény-ellenes, és ezért azt kihirdetésére visszamenőleges hatállyal semmisítse meg, alkalmazási tilalmát rendelje el, valamint alkalmazását függeszse fel. A kérelem arra is irányult, hogy ha az előbbieknél az Alkotmánybíróság nem ad helyt, akkor az Ör. 3. §-a és 8. §-a tekintetében gyakorolja hatáskörét a fentiek szerint. Az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XXX. cikke és 32. cikk (3) bekezdése sérelmére hivatkoztak.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott iratanyag és a Nemzeti Jogszabálytár elbíráláskor elérhető, önkormányzati rendeleteket tartalmazó része alapján.
- [3] Az önkormányzat 2021. október 18-án megalkotta az Ör.-t, amely bevallás alapján kivetéssel megállapítandó földadót vezetett be települési adóként. Az Ör. 11. §-a szerint a hatályba lépés napja 2022. január 1. volt. Az önkormányzat 2021. december 13-án megalkotta az egyes önkormányzati rendeletek hatályba nem lépéséről szóló 35/2021. (XII. 13.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Ör. Mód.). Ennek 1. § b) pontja szerint nem lép hatályba az Ör. Az Ör. Mód. elfogadását az önkormányzat azzal indokolta, hogy a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges helyi adó intézkedésről szóló 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) értelmében így kellett eljárnia. A Korm. r. 1. § (3) bekezdése ugyanis arról rendelkezett, hogy a települési önkormányzat a 2022. évre új települési adót nem jogosult bevezetni.
- [4] 2. Az indítványozók az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján benyújtott, majd a főtitkár felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy tulajdonukban három olyan ingatlan áll, amely adókötelezettség alá esik. A települési adó mértéke az Ör. 8. §-a szerint 300 Ft/nm, amellyel számítva az ingatlanokat terhelő adó összege 3 millió Ft-ot tesz ki. Ehhez képest a Központi Statisztikai Hivatal 2020-ra vonatkozó adatai (a különböző művelési ágakba tartozó földek átlagárai) alapján kiszámolható, hogy az ingatlanok értéke 2,1-2,8 millió forint körüli sávban mozog. Konfiskáló adóztatásról van tehát szó, amely az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és XXX. cikkét. Ezen túl az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése azért sérült, mert az önkormányzat nem tartotta be a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény egyes szabályait. A helyi adókról szóló 1990. évi X. törvény 1/A. §-ával is ellentétes az Ör., mivel mezőéri járulék is terheli a települési adóval érintett földeket.
- [5] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [6] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint ez az alkotmányjogi panasz-eljárás kivételesen akkor kezdeményezhető, ha „az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem

orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás. A kivételes alkotmányjogi panasz kapcsán az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint »[a]z érintettségnek [...] személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie {lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}« {3120/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [55]}. Nem állapítható meg az indítványozó érintettsége akkor, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozóval szemben nem került alkalmazásra, vagy annak hatályosulása őt közvetlenül nem érintette (vagyis a jogsérelem nem következett be, nem aktuális) {3170/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [11]}. Ha a jogszabály érvényesüléséhez konstitutív hatályú végrehajtási aktus szükséges, az indítványozónak először a jogsértést közvetlenül megvalósító államhatalmi aktust kell megtámadnia, amelyet követően lehetővé válik a norma közvetett vizsgálata is. »Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia.« {Először 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]–[31], legutóbb megerősítette: 3123/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [12]} {A gyakorlat összefoglalását lásd például: 33/2017. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [32]–[35]}” {3230/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [12]}.

[7] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók aktuális érintettségére vonatkozó feltétel nem teljesült, mert az Ör. az Ör. Mód. hatására nem lépett hatályba, ezért a benne foglalt adókötelezettség nem hatályosult, szabályait nem alkalmazták. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította továbbá, hogy mivel az indítványozó nem a bevallási kötelezettséget előíró szabályt támadta, hanem tartalmilag azt, hogy neki adófizetési kötelezettsége keletkezhet az Ör.-ben foglalt adótevényt megvalósítása esetén, a közvetlen érintettség követelménye sem teljesülne, mert az Ör. 9. §-a szerint a földadót az önkormányzat kivetéssel állapítja meg az adóalanyok bevallása alapján, azaz nem önadózás keretében kellene teljesíteni ezt az adókötelezettséget. A kivetésről szóló államhatalmi aktus megtámadására más típusú alkotmányjogi panasz eljárásban nyílhat lehetőség [vesd össze: Abtv. 26. § (1) bekezdés és 27. §].

[8] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel az Abtv. 26. § (2) bekezdésében írt törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság – a befogadhatóság egyéb feltételeinek vizsgálatát mellőzve – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására és az Ör. Mód.-ra tekintettel az Alkotmánybíróságnak nem kellett rendelkeznie az Ör. alkalmazásának felfüggesztésére irányuló kérelemről.

Budapest, 2022. október 4.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/5068/2021.

